

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM Gynekológia a pôrodníctvo na LF UPJŠ v Košiciach

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Gynekológia a pôrodníctvo je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, diagnostikou, liečbou a dispenzarizáciou chorôb ženských pohlavných orgánov a prsníka, starostlivosťou o fyziologický a patologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia.

2. Špecializačné štúdium trvá päť rokov.

b) Určenie stupňa vzdelania, dĺžky a obsahu odbornej zdravotníckej praxe potrebnej na zaradenie do špecializačného štúdia

Podmienkou na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo je absolvovanie vysokoškolského doktorského štúdia v študijnom odbore všeobecné lekárstvo (MUDr.).

Prijatie na štúdium

Na štúdium možno prijať absolventa medicíny, ktorý ovláda slovom i písmom slovenský jazyk a môže vykonávať činnosť lekára v Slovenskej republike.

c) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Rozsah teoretických vedomostí potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Uchádzač musí poznať všetky právne predpisy vzťahujúce sa na jeho činnosť a problematiku svojho odboru v regióne v nadväznosti na celoštátnu zdravotnú situáciu.

Musí ovládať teoretické vedomosti z oblastí:

A. Gynekológia

1. anatómia a fyziológia ženských a mužských pohlavných orgánov, malej panvy, brušnej dutiny a prsníkov,
2. embryológia a vrodené vývojové chyby urogenitálneho systému,
3. základné a rozšírené vyšetrovacie metódy v gynekológii,
4. skríning, diagnostika, klinický priebeh a liečba zápalových ochorení ženského genitálu a prsníka,
5. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba endokrinologicky podmienených ochorení,
6. diagnostika a liečba sterility a infertility,
7. diagnostika a liečba urogynekologických ochorení,
8. plánované rodičovstvo a antikoncepcia,
9. gynekologická sexuológia,
10. gynekológia detí a dospievajúcich,
11. klimaktérium, postmenopauza a sénium,

12. náhle /akútne/ príhody v gynekológii,
13. diferenciálne diagnostické problémy v gynekológii,
14. klinická farmakológia gynekologických ochorení,
15. problematika hraničných medicínskych disciplín vo vzťahu ku gynekológii,
16. etické a právne problémy v gynekológii,

B. Pôrodníctvo

1. oplodnenie a ďalší vývoj oplodneného vajíčka,
2. anatómia rodidiel vo vzťahu ku gestácii,
3. základné a rozšírené vyšetrovacie metódy v pôrodníctve,
4. fyziologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia,
5. patologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia,
6. materno-fetálna medicína,
7. fyziologické ukončenie tehotnosti,
8. programované ukončenie tehotnosti v jednotlivých trimestroch,
9. operačné techniky ukončenia tehotnosti,
10. náhle /akútne/ príhody v pôrodníctve,
11. klinická farmakológia v pôrodníctve,
12. diferenciálne diagnostické problémy v pôrodníctve,
13. problematika hraničných medicínskych disciplín vo vzťahu k pôrodníctvu,
14. základné vedomosti z fyziológie a patológie novorodenca,
15. etické a právne problémy v pôrodníctve.

C. Z problematiky hraničných medicínskych disciplín musí mať základné vedomosti potrebné pre gynekologicko-pôrodnícku prax: z anesteziológie, resuscitácie a intenzívnej medicíny, algeziológie, klinickej biochémie, hematológie, mikrobiológie, cytológie, gynekologickej histopatológie, klinickej genetiky, klinickej imunológie, patoendokrinológie, sexuológie, fyziatrie, balneológie, liečebnej rehabilitácie, klinickej farmakológie, základné vedomosti v zobrazovacích vyšetrovacích metódach, z toxikológie, hygieny, epidemiológie a verejného zdravotníctva. Musí mať základné vedomosti z chirurgickej, urologickej a anesteziologickej problematiky, v rozsahu určenom pre lekára s erudíciou na operačnej sále.

Rozsah praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

1. Gynekológia

1. praktické znalosti z topografickej anatómie malej panvy, brucha, hrudníka a axily vo vzťahu ku gynekologickým operáciám v malej panve a prsníka
2. štandardná ambulatná prax
3. operácie a asistencie pri operáciách
4. palpačné vyšetrenie genitálu, prsníkov, regionálnych oblastí a brucha,
5. odobratie a vyhodnotenie MOP,
6. odobratie a vyhodnotenie funkčnej a onkologickej cytológie z vulvy, vagíny a cervixu,
7. kolposkopia a rozšírená kolposkopia
8. odber biologického materiálu z vagíny a cervixu, /z rekta/ na mikrobiologické, parazitologické, virologické a histologické vyšetrenie,
9. odber moču uretrálnou cievkou,
10. ultrazvukové vyšetrenie abdominálnou a vaginálnou sondou,

11. popis RTG snímok, hysterosalpingografie /HSG/, počítačovej tomografie /CT/, nukleárnej magnetickej rezonancie /NMR/, pozitronovej emisnej tomografie /PET/ a klinická aplikácia ich záverov.
12. kardiopulmonálna resuscitácia.

2. Pôrodníctvo

1. štandardná ambulatná prax,
2. operácie a asistencie pri operáciách,
3. komplexné - palpačné, ultrazvukové /UZV/ a kardiokografické /KTG/ vyšetrenie tehotnej a plodu vo všetkých štádiách tehotnosti, pôrodu a šestonedelia,
4. vyšetrenie pulzným fetálnym oxymetrom,
5. ST analýzu fetálneho elektrokardiogramu /EKG/,
6. prenatalná diagnostika /klinická genetika, amniocentéza, patológia plodovej vody a jej vyšetrenia, biopsia choriových klkov a kordocentéza-asistencia/,
7. vedenie fyziologickej tehotnosti ,
8. diagnostiku a liečbu patologických stavov v tehotnosti /krvácanie, včasné gestózy, preeklampsia, eklampsia, systémové ochorenia, Rh izoimunizácia/,
9. diagnostiku a liečbu hroziaceho potratu,
10. diagnostiku, liečbu a vedenie predčasného pôrodu,
11. vedenie fyziologického pôrodu,
12. diagnostiku a riešenie nepravidelností pôrodu /pôrodné sily, pôrodné cesty, polohy plodu/,
13. indikácie k operačnému ukončeniu pôrodu,
14. praktickú znalosť všetkých operačných techník ukončenia tehotnosti /revízia a evakuácia dutiny maternice, vákumextrakcia, forceps, cisársky rez/,
15. riešenie závažných pôrodnických komplikácií /krvácanie, DIC, embólia plodovou vodou, eklamptický záchvat, ruptúra pošvy a uteru/,
16. ošetrovanie novorodenca,
17. kardiopulmonálna resuscitácia.

A. Minimálny počet požadovaných výkonov:

Gynekológia

1.	Ultrazvukové vyšetrenia	500	
1.1	Abdominálnou sondou	300	
1.2.	Vaginálnou sondou	100	
1.3	Vyšetrenia s dopplerom	100	
2.	Kolposkopické vyšetrenia	300	
2.1	Základné kolposkopie	200	
2.2	Rozšírené kolposkopie	100	
3.	Spracovanie chorobopisu	200	
		asistencie	operácie
4.	Evakuácia a revízia maternice	50	50

5.	Diagnostické laparoskopie	50	50
6.	Diagnostické hysteroskopie	50	50
7.	Laparoskopické operácie	50	50
8.	Hysteroskopické operácie	10	10
9.	Abdominálne hysterektómie	25	25
10.	Vaginálne hysterektómie	10	10
11.	Iné vaginálne operácie	10	20
12.	Operácie prsníkovej chirurgie	20	20
13.	Urogynekologické operácie	10	10

Pôrodnictvo

1.	UZV vyšetrenia plodu	500	
1.1	Biometrické vyšetrenia	200	
1.2	Morfologické vyšetrenia	200	
1.3	Vyšetrenia s dopplerom	100	
2.	Vaginálne pôrody		100
3.	Spracovanie pôrodopisu	200	
		asistencie	operácie
4.	Amniocentéza	10	5
5.	Extrakčné pôrodnické operácie	10	10
6.	Sutúra epiziotómie		100
7.	Cisársky rez	25	40

Podmienkou pre absolvovanie skúšky zo špecializačného odboru Gynekológia a pôrodnictvo je praktické preukázanie vedomostí z dokumentácie, výkazníctva a povinného hlásenia ochorení v gynekológii a pôrodnictve na úrovni ambulantnej i lôžkovej starostlivosti.

d) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium v odbore gynekológia a pôrodníctvo trvá 5 rokov. Formami výučby sú teoretická a praktická zložka. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

Teoretická časť štúdia:

Teoretická časť špecializačného študijného programu sa realizuje formou:

- samoštúdia povinnej a odporúčanej literatúry
- účasti na vzdelávacích a školiacich akciách, vedeckých kongresoch, workshopoch, seminároch, ktoré organizujú akreditované pracoviská, SLS, SLK, lekárske fakulty, organizácie a zdravotnícke zariadenia (ročne priemerne 2,5 týždňa)
- sústavným vzdelávaním v gynekológii a pôrodníctve, ktoré spočíva v štúdiu odbornej literatúry a získavaní aktuálnych informácií prostredníctvom internetu, výskumnou a publikačnou činnosťou, ktorá pozitívne dopĺňa profil školenca
- vypracovaním 2 špecializačných písomných prác v poslednom roku špecializačného štúdia – jednej z gynekológie a jednej z pôrodníctva, ktoré musí odovzdať najneskôr 3 mesiace pred predpokladaným termínom špecializačnej skúšky.

Kredity za samostatné štúdium a kredity získané za školiace akcie, prípadne iné aktivity, sú čiastočne zameniteľné.

Praktická časť:

Praktická časť špecializačného štúdia sa realizuje na výučbovej základni vzdelávacej ustanovizne, na gynekologicko-pôrodníckom oddelení, alebo v inom zdravotníckom zariadení, pod metodickým vedením školiteľa. Plnenie špecializačného študijného programu kontroluje zodpovedný školiteľ priebežne 1-2x ročne formou testu alebo ústneho pohovoru so školencom, za prítomnosti školiteľa. Súčasne vykoná aj kontrolu plnenia predpísaných činností a aktivít v záznamníku.

Súčasťou špecializačného štúdia je minimálne 8 týždňový školiaci pobyt na akreditovanom pracovisku - II. alebo I. gynekologicko-pôrodníckej klinike LF UPJŠ.

Špecializačná skúška

Podmienkou prizvania na špecializačnú skúšku je absolvovanie predpísanej praxe a predpísaných výkonov uvedených v spise. Špecializačná skúška sa skladá z praktickej a teoretickej časti.

Praktická časť - spracovanie kompletného chorobopisu pacienta, navrhnutie diagnostického postupu a liečby.

Teoretická časť sa skladá z písomnej a ústnej časti pred skúšobnou komisiou. Písomná časť sa vykonáva formou testu. Súčasťou špecializačnej skúšky je aj obhajoba 2 záverečných prác, a to 1 z gynekológie a 1 z pôrodníctva, ktorých témy určí školiteľ najmenej 1 rok pred dátumom skúšky. Obhajoba prác sa vykonáva na II. gynekologicko-pôrodníckej klinike počas pobytu na II. alebo I. gynekologicko-pôrodníckej klinike v rámci povinnej praxe.

e) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách, jej minimálna dĺžka a časový priebeh*

1.	Ambulantná prax a prax v príbuzenských medicínskych odboroch s dĺžkou trvania, maximálne, z toho:	15 mesiacov
1.1	Ambulantná prax na lôžkovom gynekologicko – pôrodnickom oddelení <u>Povinne absolvovať:</u> Ambulantná prax na lôžkovej Gynekologicko – pôrodnickej klinike UPJŠ LF a UNLP	7 mesiacov 2 mesiace
1.2	Všeobecná chirurgia	2 mesiace
1.3	Anestéziológia a intenzívna medicína	2 mesiace
2.	Gynekologicko – pôrodnické pracovisko	45 mesiacov

odporúčaná prax

1 týždeň hematológia na Klinike hematológie a onkohematológie UNLP a UPJŠ LF v Košiciach
kurz lekárská prvá pomoc I. klinike anesteziológie a intenzívnej medicíny UNLP a UPJŠ LF v Košiciach
1 rok z celkovej doby špecializačnej prípravy je možné uznať pri účasti na akreditovanom vedeckom programe (PhD.) alebo pri príprave v špecializačnom odbore chirurgia a urológia

Klinický výskum na pracovisku, kde prebieha špecializačná prax, sa započítava do odbornej gynekologicko-pôrodnickej praxe v plnom rozsahu.

Po absolvovaní odbornej zdravotníckej praxe uchádzač pokračuje v špecializačnom štúdiu na akreditovanom gynekologicko-pôrodnickom pracovisku – Gynekologicko-pôrodnická klinika UPJŠ LF a UNLP v Košiciach.

*Zmena schválená Ministerstvom zdravotníctva SR